

Sygn. akt I ACz 373/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Świdorska – Pilis

Sędziowie: SA Ewa Jastrzębska

SO (del) Aneta Pieczyrak-Pisulińska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 roku w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) z siedzibą we W.

przy uczestnictwie H. C.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika

na skutek zażalenia wnioskodawcy z dnia 15 marca 2017 roku

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 10 lutego 2017 roku

sygn. akt I Co 103/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Ewa Jastrzębska SSA Lucyna Świdorska-Pilis SSO (del) Aneta Pieczyrak-Pisulińska

UZASADNIENIE

Wnioskodawca (...) z siedzibą we W. domagał się nadania klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w dniu 4 września 2003r, sygn. akt I Nc 141/03, opatrzonemu klauzulą wykonalności na rzecz wierzyciela przeciwko E. C. prawomocnym postanowieniem tegoż Sądu z dnia 17 lutego 2014r, sygn. akt I Co 181/13, przeciwko małżonce dłużnika H. C., z ograniczeniem odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową małżonków oraz co do kwoty 175.609,33 złote oraz zasądzenia od H. C. na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania klauzulowego.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że przedmiotowy nakaz zapłaty wydany został w oparciu o weksel własny wystawiony przez E. C., a poręczony przez H. C., na zabezpieczenie umowy o kredyt. Wnioskodawca nabył wierzytelności z tej umowy od (...) Bank S.A. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w dniu 17 września 2014r. nadał klauzulę wykonalności wskazanemu nakazowi zapłaty w stosunku do E. C. w trybie art. 788 §1 kpc. Wniosek został oddalony względem H. C.. Uczestniczka poręczyła jednak za zobowiązanie męża, należy więc uznać, że wyraziła zgodę na dokonanie czynności prawnej w postaci zaciągnięcia zobowiązania wekslowego na zabezpieczenie umowy o kredyt.

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2017r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej oddalił wniosek wskazując, iż analiza akt postępowania I Nc 141/03 prowadzi do wniosku, że H. C. jest dłużniczką i na podstawie wydanego nakazu zapłaty jest zobowiązana do spełnienia świadczenia. Nie ma więc podstaw do nadania przeciwko niej klauzuli wykonalności jako małżonce dłużnika w sytuacji kiedy jest ona dłużniczką i znajdują w stosunku do niej zastosowanie ogólne przepisy o nadaniu klauzuli wykonalności. Decyzji takiej nie może także uzasadniać fakt oddalenia w stosunku do H. C. wniosku wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego.

Powyższe rozstrzygnięcia zaskarżył wnioskodawca wnosząc o jego zmianę i nadanie klauzuli wykonalności przeciwko uczestniczce jako małżonce dłużnika.

Skarżący zarzucił naruszenie art. 787 kpc polegające na uznaniu przez Sąd w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, że wierzyciel nie może żądać opatrzenia klauzulą wykonalności tytułu wykonawczego przeciw małżonce dłużnika z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową w sytuacji, kiedy małżonek dłużnika jest zarazem dłużnikiem „głównym” solidarnym według treści tytułu wykonawczego, podczas gdy to wierzyciel posiada swobodną decyzję w jakim zakresie chce opatrzyć klauzulą wykonalności tytuł egzekucyjny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę prawną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jak również wykładnię art. 787 kpc dokonaną przez Sąd Okręgowy .

Zgodnie z treścią art. 787 kpc tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała na skutek czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Literalna treść przepisu wskazuje, że dotyczy on jedynie sytuacji, gdy tytuł egzekucyjny wydany został przeciwko jednemu z małżonków, a nie obojgu jak w niniejszej sprawie. H. C. odpowiada bowiem solidarnie wraz z E. C. za zobowiązanie objęte nakazem zapłaty z tytułu udzielonego poręczenia. Skoro uczestniczka sama jest dłużniczką, nie może odpowiadać równocześnie jako małżonka dłużnika solidarnego w trybie art. 787 kpc.

Nie można także zgodzić się ze skarżącym, że skoro H. C. poręczyła za zobowiązanie męża, należy uznać, że wyraziła zgodę na dokonanie czynności prawnej w postaci zaciągnięcia zobowiązania wekslowego na zabezpieczenie umowy o kredyt. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 marca 2011 r. (III CZP 117/10, OSNC 2011, nr 11, poz. 120) podkreślił, że w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka. Postępowanie klauzulowe ma bowiem charakter sformalizowany, obowiązują w nim rygorystyczne wymogi dowodowe, natomiast domniemania faktyczne noszą w sobie zarówno element dyskrejonalny, jak i ocenny, przez co wykraczają poza rygorystycznie określone ramy postępowania klauzulowego. Można zasadnie twierdzić, że przy skorzystaniu z domniemania faktycznego w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 787 k.p.c. okoliczność, iż małżonek dłużnika wyraził zgodę na dokonanie czynności prawnej, nie jest w rzeczywistości dowodzona dokumentem, bo gdyby dokument taki został przedłożony, nie byłoby potrzeby odwoływania się do domniemania. W przepisie tym mowa jest o „wykazaniu” dokumentem prywatnym lub urzędowym zgody co jednoznacznie wskazuje, że z dokumentu tego ma wynikać w sposób jasny zgoda na zaciągnięcie przez małżonka konkretnego zobowiązania.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela powyższe rozważania Sądu Najwyższego. W niniejszej sprawie H. C. zaciągnęła własne zobowiązanie jako poręczycielka wekslowa, co nie jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na zaciągnięcie cudzego zobowiązania. H. C. i E. C. jako dłużnicy solidarni odpowiadają z różnych tytułów. Rygoryzm postępowania

klauzulowego powoduje, że przesłanki z art. 787 kpc nie mogą być interpretowane rozszerzająco. Znajduje on zastosowanie w ściśle określonych przypadkach. Wierzyciel wbrew twierdzeniom skarżącego nie ma więc swobody wyboru trybu nadania klauzuli wykonalności, w szczególności w sytuacji zaistniałej w niniejszej sprawie. Należy bowiem zwrócić uwagę, iż wniosek o nadanie przeciwko uczestniczce klauzuli wykonalności w sprawie I Co 181/13 został oddalony z uwagi na niewykazanie przejścia na wnioskodawcę wierzytelności przysługującej (...) Bank S.A. Sąd orzekający w sprawie przyjął, że wykazane zostało jedynie częściowe przejście wierzytelności z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w dniu 4 września 2003r. sygn. akt I Nc 141/03 i tylko w stosunku do E. C.. Oddalenie wniosku z powodu niewykazania następstwa prawnego nie może więc otwierać możliwości skorzystania przez wnioskodawcę z trybu wskazanego w art. 787 kpc. Mogłoby by to bowiem prowadzić do niemożliwej do zaakceptowania sytuacji, w której H. C. byłaby równocześnie odpowiedzialna za to samo zobowiązanie z dwóch tytułów – w stosunku do poprzednika prawnego wnioskodawcy jako dłużniczka solidarna oraz w stosunku do wnioskodawcy jako małżonka dłużnika, która wyraziła zgodę na zaciągnięcie przez niego zobowiązania wekslowego. Należy więc uznać, że tryby nadania klauzuli wykonalności z art. 788 kpc i art. 787 kpc wzajemnie się wykluczają, a wierzyciel nie swobody ich wyboru.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 §2 kpc oddalił zażalenie jako niezasadne.

SSA Ewa Jastrzębska SSA Lucyna Świdorska-Pilis SSO (del) Aneta Pieczyrak-Pisulińska